

Transport zwłok zarówno na terenie kraju, jak i sprowadzenie ich z zagranicy

Nadzór nad transportem zwłok i szczątków ludzkich sprawuje właściwy państwowy powiatowy lub graniczny inspektor sanitarny, do którego należy zwracać się w sprawach wydawania pozwoleń oraz zaświadczeń.

Przewóz zwłok i szczątków może odbywać się :

- koleją, samolotami i statkami w granicach Rzeczypospolitej Polskiej,
- poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy zgon nastąpił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po uzyskaniu pozwolenia właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

– w warunkach zapewniających odpowiednie sanitarne i techniczne bezpieczeństwo przewozu.

W przypadku przewożenia zwłok i szczątków poza granice Rzeczypospolitej Polskiej pozwolenie wydaje się po uprzednim przedłożeniu wymaganych dokumentów:

- właściwej władzy państwa, na którego terytorium mają być one pochowane,
- państw, przez których terytorium mają być przewożone,

– stwierdzających brak przeszkód do pochowania lub wywiezienia zwłok lub szczątków na terytorium danego państwa.

Przewóz zwłok i szczątków przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić po uzyskaniu zaświadczenia wydanego przez polskiego konsula w państwie, z którego przewóz ten ma nastąpić, stwierdzającego brak przeszkód do wywiezienia zwłok i szczątków na terytorium innego państwa.

Na sprowadzenie zwłok i szczątków z zagranicy w celu ich pochowania należy uzyskać:

- pozwolenie starosty właściwego ze względu na miejsce, w którym zwłoki i szczątki mają być pochowane, pozwolenie jest wydawane po porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym,
- zaświadczenie polskiego konsula, wydane po przedstawieniu pozwolenia stwierdzającego, że zwłoki i szczątki mogą być sprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwolenia i zaświadczenia są wydawane na wniosek osób uprawnionych, a mianowicie:

- pozostałego małżonka(i) osoby zmarłej,
- krewnego zstępnego (potomek w linii prostej: dziecko, wnuk, prawnuk itd.),
- krewnego wstępnego (przodek w linii prostej: rodzice, dziadkowie, pradziadkowie itd.),
- krewnego bocznego do czwartego stopnia pokrewieństwa,
- powinowatego w linii prostej do pierwszego stopnia,
- osoby dobrowolnie do tego zobowiązującej się

– niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie pozwolenia albo zaświadczenia.

W przypadku zgonu na skutek wymienionej choroby zakaźnej:

- cholera,
- dur wysypkowy i inne riketsjozy,
- dżuma,
- gorączka powrotna,
- nagminne porażenie dziecięce,
- nosacizna,
- trąd,
- wąglik,
- wścieklizna,
- żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne,

– pozwoleń nie wydaje się przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

W przypadku nieokreślenia przyczyny zgonu w akcie zgonu lub innym dokumencie urzędowym stwierdzającym zgon, do wniosku dołącza się dokument urzędowy stwierdzający wykluczenie jako przyczyny zgonu choroby zakaźnej zawartej w ww. wykazie Ministra Zdrowia.

Środek transportu drogowego przeznaczony do przewozu zwłok i szczątków ludzkich powinien spełniać następujące wymagania techniczne i sanitarne:

- być trwale oznakowany w sposób wskazujący na jego przeznaczenie,
- posiadać kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich,
- posiadać zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu,
- posiadać podłogę w części przeznaczonej na umieszczenie trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie wykonywaną z materiałów łatwo zmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekujących,
- posiadać wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, sprzętu myjąco-czyszczącego oraz jednorazowych rękawic ochronnych.

Ponadto odnośnie środka transportu drogowego przeznaczony do przewozu zwłok i szczątków ludzkich:

1. Nie dopuszcza się montażu miejsc siedzących w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich.
2. Po każdorazowym przewiezieniu zwłok albo szczątków ludzkich przeprowadza się dezynfekcję środka transportu w części przeznaczonej na ich umieszczenie.
3. Do dezynfekcji stosuje się preparaty o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym.
4. Zabrania się zewnętrznego mycia środka transportu drogowego przeznaczonego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich w miejscach przypadkowych i prowizorycznie zorganizowanych myjniach.
5. Środek transportu drogowego powinien być zarejestrowany jako pojazd specjalny zgodnie z przepisami o ruchu drogowym.

Powyższych przepisów nie stosuje się do przewozu zwłok albo szczątków ludzkich środkami transportu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepisy rozporządzenia dotyczące wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich stosuje się odpowiednio do wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz szczątków powstałych ze spopielenia zwłok.

Przewóz szczątków powstałych ze spopielenia zwłok, umieszczonych w szczelnym, odpornym na uszkodzenia pojemniku może odbywać się dowolnym środkiem transportu, w sposób zapewniający ich poszanowanie.

Przepisy:

- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2126),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153, poz.1783, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych, w przypadku których stwierdzenie zgonu wymaga szczególnego postępowania ze zwłokami osób zmarłych na te choroby (Dz. U. Nr 152, poz. 1742),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007 r.,Nr 249, poz. 1866).